

Uchwała Nr S.O.VIII.420.1.2024
Składu Orzekającego
Kolegium Regionalnej Izby Obrachunkowej w Krakowie
z dnia 9 kwietnia 2024 r.

w sprawie opinii dotyczącej zdolności spłaty przez Gminę Miasta Tarnowa kredytów długoterminowych oraz wykupu obligacji komunalnych.

Działając na podstawie art. 13 pkt 1 i art. 19 ust. 2 ustawy z dnia 7 października 1992 r. o regionalnych izbach obrachunkowych (Dz. U. z 2023 r. poz. 1325) - Skład Orzekający Kolegium Regionalnej Izby Obrachunkowej w Krakowie w osobach:

Przewodnicząca: Krupa-Róžańska Patrycja
Członkowie: Kotaś Irena
Wolińska Magdalena

postanowił wydać:

pozytywną – z zastrzeżeniami opinię

- 1) o możliwości spłaty przez Gminę Miasta Tarnowa kredytów w latach 2027-2031 planowanych do zaciągnięcia w 2024 r. w wysokości 38.000.000,00 zł,
- 2) możliwości wykupu w latach 2029 – 2032 obligacji komunalnych planowanych do emisji przez Gminę Miasta Tarnowa w 2024 r. w wysokości 20.000.000,00 zł.

U Z A S A D N I E N I E

W dniu 13 marca 2024 r. do Regionalnej Izby Obrachunkowej w Krakowie wpłynął wniosek Prezydenta Miasta Tarnowa, znak: RBM.27121.2024 z dnia 8 marca 2024 r. o wydanie opinii o możliwości spłaty kredytów i wykupu obligacji, tj. długu jaki Gmina Miasta Tarnowa zamierza zaciągnąć w 2024 r. na sfinansowanie planowanego deficytu oraz na spłatę wcześniej zaciągniętych zobowiązań. Wniosek uzupełniony został pismem znak: RBM.271.2.2024 z dnia 4 kwietnia 2024 r.

Opinia w sprawie spłaty kredytów z pkt 1 sentencji niniejszej uchwały oraz wykupu obligacji z pkt 2 została wydana na podstawie danych wynikających z przedłożonego wniosku, uchwał Rady Miejskiej w Tarnowie oraz sprawozdań budżetowych, tj.:

- 1) uchwały budżetowej Gminy Miasta Tarnowa na rok 2024 NR XCVI/901/2023 z dnia 14 grudnia 2023 r. i uchwały NR XCVIII/931/2024 z dnia 25 stycznia 2024 r.,
- 2) uchwały NR C/946/2024 z dnia 29 lutego 2024 r. zmieniającej uchwałę w sprawie wieloletniej prognozy finansowej Gminy Miasta Tarnowa na lata 2024-2037,

- 3) uchwały NR XCVI/903/2023 z dnia 14 grudnia 2023 r. w sprawie emisji obligacji komunalnych Gminy Miasta Tarnowa oraz zasad ich zbywania, nabycia i wykupu przez Prezydenta Miasta Tarnowa,
- 4) sprawozdania Rb-Z o stanie zobowiązań wg tytułów dłużnych oraz poręczeń i gwarancji wg stanu na 31 grudnia 2023 r.

Mając powyższe na uwadze, Skład Orzekający stwierdza co następuje: Rada Miejska w Tarnowie w budżecie roku 2024 zaplanowała przychody zwrotne łącznie w wysokości 70.510.000,00 zł, w tym z tytułu kredytów na kwotę 50.510.000,00 zł oraz z tytułu emisji obligacji komunalnych na kwotę 20.000.000,00 zł. W uchwale budżetowej Gminy Miasta Tarnowa na 2024 r. Rada Miejska określa stosowne limity zobowiązań, zgodnie z art. 212 ust. 1 pkt 6 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2023 r., poz. 1270 z późn. zm.). Rada Miejska upoważniła również Prezydenta Miasta Tarnowa do zaciągania zobowiązań w kwotach określonych limitów, tj. do kwoty przychodów dłużnych.

Splata kredytu przewidziana jest w latach 2027-2031 natomiast wykup obligacji przewidziany jest w latach 2029-2032. Źródłem spłaty powyższych zobowiązań będą dochody własne Gminy Miasta Tarnowa.

Z prognozy kwoty długu Gminy Miasta Tarnowa, stanowiącej element wieloletniej prognozy finansowej wynika, że zadłużenie na koniec roku 2024 wyniesie 522.474.500,85 zł. Prognoza nie zakłada zaciągania długu w kolejnych latach.

Wg ostatniego sprawozdania Rb-Z o stanie zobowiązań wg tytułów dłużnych oraz poręczeń i gwarancji, zadłużenie Gminy Miasta Tarnowa na koniec IV kwartału 2023 r. wynosiło 500.514.901,85 zł, w tym zobowiązania wymagalne 7.077,65 zł.

Z wieloletniej prognozy finansowej, o której mowa w pkt 2 niniejszego uzasadnienia wynika, że najwyższy poziom zadłużenia wystąpi na koniec 2024 r. Wydatki na obsługę całości długu (już zaciągniętego i planowanego do zaciągnięcia), zaplanowane w całym okresie obowiązywania wieloletniej prognozy finansowej stanowią kwotę 187.280.431,54 zł.

Najistotniejszy aspekt analizy przy wydaniu niniejszej opinii stanowią parametry niezbędne do oceny zachowania ustawowych wymogów związanych z możliwością uchwalenia budżetu, tj. wymogu z art. 242 ust. 1 ustawy o finansach publicznych i wskaźnika spłaty zobowiązań z art. 243 ww. ustawy.

Zgodnie z wieloletnią prognozą finansową zapewniono przestrzeganie przepisów ustawy dotyczących uchwalania budżetów w następnych latach, określonych w art. 242 ust. 1 ustawy o finansach publicznych, z tym, że w roku 2024 reguła ta będzie zachowana z uwzględnieniem przepisu art. 6 ustawy z dnia 15 września 2022 r. o zmianie ustawy o dochodach jednostek samorządu terytorialnego oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. z 2022 r., poz. 1964). Skład Orzekający zwraca uwagę, iż w roku 2024 różnica między dochodami bieżącymi, a wydatkami bieżącymi (deficyt operacyjny) wynosi -36.150.241,39 zł i to przy założeniu realizacji budżetu roku 2024 w prognozowanych wielkościach. W porównaniu do powyższego, w kolejnych latach planuje się nadwyżkę operacyjną, która z kolei kształtuje się od kwoty 101.838.913,52 zł do kwoty 240.865.801,81 zł. Uzyskanie zaplanowanych nadwyżek operacyjnych obarczone jest dużym ryzykiem. Powyższe przekłada się jednocześnie na kształtowanie się wskaźnika jednorocznego, który ma również bezpośredni wpływ na relację z art. 243 ustawy o finansach publicznych.

Analizując wskaźniki spłaty długu Gminy Miasta Tarnowa, określone wzorem matematycznym z art. 243 ustawy o finansach publicznych, z uwzględnieniem art. 9 ustawy z dnia 14 grudnia 2018 r. o zmianie ustawy o finansach publicznych oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. z 2018 r. poz. 2500 z późn. zm.), stwierdzono niezachowanie w 2025 r. relacji określonej w przepisach jw. Relacja określona po lewej stronie nierówności we wzorze, o którym mowa w art. 243 ust. 1 ww. ustawy (rubr. 8.1) wskazuje wyższą wartość od dopuszczalnego limitu spłaty zobowiązań, określonego po prawej stronie nierówności we wzorze jw. (rubr. 8.3.1). Zgodnie z art. 7 ust. 1 ustawy z dnia 15 września 2022 r. o zmianie ustawy o dochodach jednostek samorządu terytorialnego oraz niektórych innych ustaw, relacja ograniczająca wysokość spłaty zobowiązań jednostki samorządu terytorialnego, o której mowa w art. 243 ust. 1 ustawy o finansach publicznych, może być niezachowana w latach 2023-2025 w przypadku, gdy prognozowana łączna kwota długu jednostki samorządu terytorialnego na koniec danego roku nie przekroczy 100% planowanych dochodów ogółem tej jednostki w tym roku budżetowym, pomniejszonych o planowane kwoty dotacji i środków o podobnym charakterze oraz powiększonych o przychody z tytułów określonych w art. 217 ust. 2 pkt 4-8 ww. ustawy, nieprzeznaczone na sfinansowanie deficytu budżetowego. Skład Orzekający stwierdza, że w 2025 r. łączna kwota długu stanowi 52,61% wyżej wskazanych parametrów.

Skład Orzekający zwraca jednak uwagę, że niezachowanie relacji ograniczającej wysokość spłaty zobowiązań jednostki samorządu terytorialnego nie może zagrażać realizacji zadań publicznych przez Gminę Miasta Tarnowa. Zasadne jest zatem, aby organy jednostki samorządu terytorialnego na bieżąco analizowały sytuację finansową Gminy Miasta Tarnowa w aspekcie planowanych i wykonanych wielkości wpływających na ustalenie relacji określonej w art. 243 ustawy o finansach publicznych i podejmowały działania mające na celu poprawę indywidualnego wskaźnika zadłużenia, tym bardziej, że istnieje ryzyko niespełnienia powyższej relacji również w 2026 r. Zgodnie z art. 243 ust. 1 ustawy o finansach publicznych, organ stanowiący jednostki samorządu terytorialnego nie może uchwalić budżetu, którego realizacja spowoduje, że w roku budżetowym oraz w każdym roku następującym po roku budżetowym nie będzie zachowana wymagana tym przepisem relacja dotycząca spłat zobowiązań. Do wyliczenia wskaźnika spłaty długu w 2026 r. brane są pod uwagę wartości wskazane we wzorze z art. 243 ust. 1 ustawy jak wyżej z ostatnich siedmiu lat, zatem wielkości budżetu 2024 r., obecnie planowane, a po zakończeniu roku wykonane, będą miały wpływ na wskaźnik spłaty długu w 2026 r.

Skład Orzekający zastrzega, iż z uwagi na długoterminowy charakter zaciąganych zobowiązań, sytuacja finansowa Gminy Miasta Tarnowa w kolejnych latach trudna jest do przewidzenia. Aktualne zjawiska makroekonomiczne mające miejsce w Polsce i w świecie bezpośrednio przekładają się na sytuację finansową budżetu Gminy Miasta Tarnowa zarówno w zakresie dochodów jak i wydatków, zatem nie ma możliwości dokonania oceny w sposób pewny, że zaciągnięcie przedmiotowych zobowiązań nie będzie zagrażać realizacji zadań publicznych w latach następnych.

Przyjmując jednak założenie, że realizacja budżetów w kolejnych latach będzie przebiegać zgodnie z wieloletnią prognozą finansową, biorąc pod uwagę obowiązujące regulacje dotyczące limitów spłaty długu jednostki samorządu terytorialnego, kierując się kryterium legalności, Skład Orzekający postanowił jak we wstępie.

POUCZENIE

Stosownie do postanowień art. 20 ust. 1 ustawy o regionalnych izbach obrachunkowych, od niniejszej opinii przysługuje odwołanie do Kolegium Regionalnej Izby Obrachunkowej w Krakowie w terminie 14 dni od dnia doręczenia niniejszej uchwały.

PRZEWODNICZĄCA
SKŁADU ORZEKAJĄCEGO

Patrycja Krupa-Różańska